

Aleksandra Żarynowa

ICOMOS (1984-1985)

Ochrona Zabytków 39/2 (153), 151-153

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wacji ołtarze: główny i boczne (Ukrzyżowania i św. Andrzeja). Inwestor: parafia.

Widuchowa (gm. Busko), w 1981 r. wykonano konserwację obrazu M. Boskiej z Dzieciątkiem z 1680 r. z kościoła filialnego. Inwestor: parafia w Joninie. Dokumentacja: K. Witkowska, 1981.

Wąchock, w latach 1976–1981 wykonano prace konserwatorskie, renowacyjne i adaptacyjne we wnętrzach klasztoru cystersów.

Odsłonięto, zabezpieczono ślady, a następnie zrekonstruowano sgraffita z połowy XVII w. w elewacjach skrzydła zachodniego (plecionka) i z XVI w. na pałacu opackim (podziały rombowe z fryzem heraldycznym). Wykonawca: „Plastyka” – Warszawa, A. Kałużny. Inwestorzy: WKZ i klasztor (prace renowacyjne).

Odsłonięto i zakonserwowano fragment romańskiej elewacji południowej ramienia transeptu (z rozetą) oraz romańskie wątki kamienne i portal w kaplicy opackiej. Wykonawca: PP IPKZ – Oddział w Kielcach. Inwestor: WKZ.

Odsłonięto i oczyszczono kamienne ściany romańskie ścian kościoła i klasztoru widoczne od strony krużganków (fragmenty zniszczone pożarami oraz skute skarpy zatynkowano). Zakonserwowano portal i przeźrocza kapitularna, oczyszczono portale z XVI–

XVIII w. (N. Szunke), odsłonięto i zabezpieczono fragmenty polichromii ściennej z XIII–XIX w. Wykonawcy: zespół pod kierunkiem T. Knausa i N. Szunke. Inwestor: WKZ.

Zakonserwowano trzy portale z XVIII w. w furcie skrzydła zachodniego oraz drzwi żelazne z XVIII w. w kaplicy opackiej. Wykonawca: PP PKZ – Oddział w Kielcach. Inwestor: WKZ. Zabezpieczono i przeniesiono do nowej biblioteki w skrzydle wschodnim księgozbiór klasztorny. Wykonawcy: A. Reczko, H. Zyzik. Inwestor: WKZ.

W 1981 r. rozpoczęto konserwację architektoniczno-rzeźbiarskiego i malarzkiego wystroju kapitularna (N. Szunke). Inwestor: WKZ.

Pomieszczenia klasztoru (biblioteka, kaplica, refektarz) wyposażono w nowe meble (proj. K. Górski, B. Wolczyński) i nową stolarkę oraz oprawy świetlne (proj. A. Grabiwoda). W refektarzu założono witraże (proj. M. Roga-Skąpska). Inwestor: klasztor.

Dokumentacja: zakryty i kaplicy domowej oraz furty – PP PKZ – Oddział w Kielcach, 1976, O. Chojnacki; drzwi żelaznych – PP PKZ – Oddział w Kielcach, 1977, K. Ślósarczyk, M. Zyzik; sgraffita – A. Kałużny, 1978; księgozbiór – A. Reczko, 1979; krużganków – T. Knaus, 1978; portali i przeźroczy kapitularna – N. Szunke, 1979; projekty wnętrz i mebli – B. Wolczyński, K. Górski, 1977–

–1979; opraw oświetleniowych – A. Grabiwoda.

Wiślica, od 1979 r. realizowano projekt wnętrza kolegiaty (A. Grabiwoda, 1978): oprawa architektoniczno-rzeźbiarska płaskorzeźby M. Boskiej z Dzieciątkiem w ołtarzu głównym, mensy ołtarzy przy ścianie tęczowej, „wiatrołapy”, konfesjonały, parapet chóru muzycznego. Z projektowanego przez A. Szyszko-Bohusza wyposażenia pozostały jedynie stalle.

Wzdół Rządowy (gm. Bodzentyn), w 1981 r. poddano konserwacji ołtarz boczny M. Boskiej Szkaplerznej z końca XVII w. z kościoła parafialnego (L. Młyńska). Inwestor: parafia.

Zagnańsk, w latach 1978–1979 w prezbiterium kościoła parafialnego wykonano nową polichromię ze scenami z życia św. Rozalii i Marcina (proj. K. Morway), która zastąpiła zniszczoną polichromię W. Taranczewskiego (autor wyraził zgodę na jej likwidację). Inwestor: parafia.

Zborówek (gm. Pacanów), w 1976 r. pomalowano wnętrze nowej części kościoła parafialnego oraz odnowiono ołtarze z połowy XVII w.: główny – św. Idziego i boczne – Ukrzyżowania i M. Boskiej z Dzieciątkiem (J. Sumera). Inwestor: parafia.

Bogusław Paprocki

ICOMOS (1984–1985)

Od VII Zgromadzenia Generalnego ICOMOS w NRD (Rostock) minęło ponad rok. Zmiany personalne w składzie Prezydium ICOMOS były tym razem niewielkie. Na dwóch głównych stanowiskach – prezesa (Michel Parent, Francja) i sekretarza generalnego ((Abdelaziz z Daoulatti, Tunezja) pozostały te same osoby, wybrane na VI Zgromadzeniu Generalnym w Rzymie. Stanowisko delegata ds. finansów objął dotychczasowy wiceprezes – Jorge O. Gazaneo (Argentyna). Dla Polski ważne jest, że do Komitetu Wykonawczego ICOMOS wybrany został po raz drugi nasz reprezentant – prof. dr Krzysztof Pawłowski. Pozostałe zmiany wskazują na dopuszczenie do władz ICOMOS-u, w większej liczbie niż poprzednio, przedstawicieli pozaeuropejskich Komitetów ICOMOS. Obecnie ICOMOS posiada 64 czynne Komitety Narodowe, z których 24 reprezentują kraje Europy, 20 – Ameryki Północnej i Południowej, 11 – Azji, 8 – Afryki, 1 – Australię. W sumie przewaga krajów pozaeuropejskich rośnie i rzutuje na politykę ICOMOS-u. Nieznaczne zmiany w ekipie kierującej działalnością ICOMOS-u oraz ustalenie się stanowiska dyrektora Biura (zajmuje je pani Lapeyre – Francja) pozwoliło na kontynuowanie prac rozpoczętych w latach 1981–1984 i harmonijne rozwijanie form pracy organizacyjnej zapoczątkowanych w roku 1981.

Zarządzanie – administracja

Biuro ICOMOS (Prezydium w rozszerzonym składzie) zbiera się 3–4 razy w ciągu roku. Znaczna część jego pracy skierowana jest na problemy związane z działalnością Komitetu Dziedzictwa Światowego UNESCO: rozpatrywanie wniosków o wpisanie obiektów na Listę Światowego Dziedzictwa, opracowywanie kryteriów odnoszących się do wpisu na listę zespołów zabytkowych.

Na posiedzeniu Biura ICOMOS w lutym 1985 r. zostały ustalone dyrektywy dla Komitetów Narodowych i Międzynarodowych, które ujednoliciły pracę tych podstawowych organów ICOMOS-u. Zostały poddane weryfikacji ich statuty i stopniowo zatwierdzane są przez Komitet Wykonawczy ICOMOS. Komitety Doradczy i Wykonawczy zebrały się w 1984 r. jak zwykle w listopadzie w Paryżu i zatwierdziły projekt wytycznych oraz statuty nowych Komitetów Międzynarodowych.

Specjalistyczne Komitety Międzynarodowe

Działają one na podstawie wytycznych uchwalonych w Somma Vezuviana (Włochy) w 1982 r. i uzupełnionych w lutym 1985 r.:

- Komitet ds. Witraży pod przewodnictwem p. Bacher (Austria).
- Komitet ds. Archeologii, którego sie-

dzibą jest Sztokholm. Statut tego Komitetu został zatwierdzony, lecz skład personalny i przewodnictwo nie jest ostatecznie ustalone.

– Komitet ds. Nauczania Zawodowego powstał z inicjatywy członka Polskiego Komitetu prof. dra Andrzeja Tomaszewskiego, któremu ICOMOS powierzył kierownictwo. Zgodnie z wytycznymi ICOMOS-u, Polski Komitet ma stanowić bazę dla Komitetu Międzynarodowego, to znaczy zapewnić mu minimum środków finansowych oraz siedzibę i obsługę sekretariatu. Komitet opracował ramowy program działania i zebrał wstępny materiał dotyczący nauczania w dziedzinie konserwatorstwa i ochrony zabytków w różnych krajach.

Międzynarodowe Komitety ICOMOS od dawna już istniejące kontynuują swoją pracę, polegającą głównie na organizowaniu międzynarodowych spotkań o tematyce specjalistycznej oraz na wydawaniu biuletynów i zbieraniu informacji z krajów reprezentowanych w Komitecie,

– Międzynarodowy Komitet ds. Architektury Ludowej – wydał biuletyn zawierający zbiorczy raport o stanie ochrony zabytków architektury ludowej w poszczególnych krajach. We współpracy z Centrum Dokumentacji ICOMOS, opracowuje bibliografię prac z tego zakresu oraz aromadzi książki i czasopisma w siedzibie Komitetu w Płowdi (Bułgaria). Jego działalność,

pomimo kilku niewątpliwych osiągnięć, została skrytykowana na zebraniu Komitetu Doradczego w Paryżu jako zbyt ograniczona terytorialnie, tzn. reprezentowana przez grupę specjalistów z nielicznych krajów głównie Europy Wschodniej. Biorąc pod uwagę te zastrzeżenia, Komitet na jesieni 1985 r. zorganizował wspólne kolokwium z Międzynarodowym Komitetem ds. Drewna, którego zasięg terytorialny jest szerszy, a tematyka zabiega się z tematami Komitetu ds. Architektury Ludowej.

– Międzynarodowy Komitet ds. Drewna – organizuje coroczne zebrania i wydaje stały biuletyn informacyjny dotyczący ochrony drewna i architektury drewnianej.

– Międzynarodowy Komitet ds. Miast Historycznych (CIVIH) – którego siedziba mieści się w Egerze (Węgry), w 1984 i 1985 r. zbierał się dwukrotnie w sprawie opracowania projektu tzw. Międzynarodowej Karty Miast Historycznych. Dokument ten ma stanowić bazę doktrynalną i uzupełniać Kartę Wenecką. Projekt został rozesłany do Komitetów Narodowych, z których większość, w tym Polski Komitet, zgłosiła do niego poważne zastrzeżenia. Inny projekt karty został opracowany przez sekretarza generalnego ICOMOS – A. Daoulatti. Na podstawie przygotowanych projektów i krytycznych uwag Komitetów Narodowych grupa ekspertów ma opracować dokument w ostatecznej formie. Następnie będzie on przedstawiony do zatwierdzenia na VIII Zgromadzeniu Generalnym ICOMOS w 1987 r.

– Międzynarodowy Komitet ds. Kamienia – obradował w maju 1984 r. w Brukseli, materiały z obrad zostały opublikowane. We wrześniu 1985 r. zorganizował on w Szwajcarii kolokwium naukowe na temat uszkodzeń kamienia.

– Międzynarodowy Komitet ds. Fotogrametrii – w 1984 r. zajmował się problemem stosowania fotogrametrii w ochronie zabytków architektury Islamu. W październiku 1984 r. odbyło się na ten temat kolokwium, z którego opublikowano bogate materiały. Komitet zorganizował również kurs szkoleniowy w Argentynie wspólnie z Narodowym Komitetem ICOMOS w tym kraju.

– Międzynarodowy Komitet ds. Ogrodów – opracowuje tzw. listy rezerwowe, na których będą umieszczone ogrody o dużych wartościach historycznych, kwalifikujące się do ewentualnego wpisu na Listę Dziedzictwa Światowego.

– Międzynarodowy Komitet ds. Sztuki Skalnej – z siedzibą we Włoszech, prowadził w 1984 r. badania nad sztuką tego typu w różnych krajach i w kwietniu 1984 r. zorganizował wspólnie z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Badań nad Prehistorią, Etnologią i Religią kolokwium w Valcamonica. Głównym tematem kolokwium była rola kształcenia w kształtowaniu opinii publicznej na sztukę skalną i jej ochronę.

Pozostałe trzy komitety: Inwentarzy, Turystyki i Obiektów na terenach sejsmologicznie zagrożonych – są w stadium reorganizacji.

Kolokwia naukowe, sympozja i kursy zawodowe

Kolokwia naukowe są organizowane na terenie krajów reprezentowanych w ICOMOS, najczęściej przez Komitety Narodowe w porozumieniu z instytucjami lub organizacjami krajowymi o zbliżonych celach działania.

Działalność w tym zakresie Komitetów Narodowych rozwija się na terenie 5 kontynentów: Europy, Afryki, Ameryki, Azji, Australii. Poza Europą, która od początku stanowiła główną bazę działania ICOMOS, bardzo intensywnie pracują Komitety Ameryki Południowej i Północnej – Argentyny, Meksyku i USA. W Afryce intensywnie działa Komitet Tunezyjski, starając się przyciągnąć do pracy w ICOMOS inne kraje afrykańskie.

Na terenie Azji najczynniejszy i najstarszy jest Komitet Japonii. Ostatnio mówi się o możliwości stworzenia Komitetu w Chinach. W 1984 i 1985 r. Komitety Narodowe zorganizowały wiele kolokwium naukowych. Materiały z tych kolokwium stanowią cenną dokumentację ilustrującą rozwój myśli naukowej na temat ochrony zabytków na świecie. Podejmowane rezolucje i zalecenia mają wpływ na formowanie zasad ochrony w różnych krajach i na postęp dokonywany się w tej dziedzinie. Dla przykładu wymienimy kilka takich spotkań międzynarodowych zorganizowanych w okresie od maja 1984 do połowy 1985 r.

– Komitet Tunezyjski, wiosną 1984 r., zorganizował kolokwium na temat ochrony zabytków i planowania przestrzennego;

– Sekcja Francuska ICOMOS, w czerwcu 1984 r., zorganizowała kolokwium na temat roli materiałów i kolorów w konserwacji dzielnic historycznych; zajęła się też tematyką reklam w zespołach Zabytkowych (Kolokwium w Dijon w 1984 r.);

– Komitet RFN, we wrześniu 1984 r., zorganizował kolokwium na temat roli żelaza w architekturze historycznej pierwszej połowy XX w.;

– Komitet CSRS, we wrześniu 1984 r., zorganizował kolokwium na temat nowej roli zamków obronnych i pałaców w życiu społeczeństw;

– W Berlinie Zachodnim (1984 r.) odbyło się kolokwium międzynarodowe na temat problemów ochrony miejskich ośrodków historycznych;

– Komitet Włoski, w końcu 1984 r., zorganizował kolokwium na temat architektury miast historycznych, jej znajomości i rewitalizacji;

– Komitet Meksykański kontynuował temat rozpoczęty przed paru laty, organizując w październiku 1984 r. sympozjum interamerykańskie na temat konserwacji zabytków; sympozjum zakończyło się uchwaleniem „Deklaracji z Xalapa”, która weszła do zbioru podstawowych uchwał ICOMOS;

– Komitet USA zorganizował konferencję światową na temat ochrony parków zabytkowych.

W kwietniu 1985 r., w miesiącu, w którym przypada „Międzynarodowy Dzień Zabytków” (18 kwietnia), Komitety Narodowe zorganizowały różne

manifestacje, najczęściej o charakterze krajowym. Z tej okazji odbyły się też dwa spotkania międzynarodowe: w Japonii – kolokwium na temat konserwacji miast i w Holandii – kolokwium na temat informacji, dokumentacji i terminologii.

W czerwcu 1985 r. Komitet ZSRR zorganizował międzynarodowe kolokwium w Tallinie na temat ochrony i użytkowania zabytków.

W połowie czerwca 1985 r. Polski Komitet zorganizował kolokwium „Ochrona krajobrazu kulturowego – znamienia przemian dziejowych”. Kolokwium to było zarazem formą uczczenia 20 rocznicy powstania ICOMOS na Kongresie w Polsce.

Komitety Narodowe organizują również dla określonych grup zawodowych kursy szkoleniowe. Taki charakter miały:

– seminarium zorganizowane w 1984 r. w Mar del Plata (Argentyna) na temat konserwacji miast, przeznaczone dla członków zarządów miast;

– kursy dla rzemieślników pracujących przy zabytkach, zorganizowane przez Włoski Komitet ICOMOS w roku 1985;

– międzynarodowy kurs konserwacji malowideł ściennych, zorganizowany w Veszprem przez Węgierski Komitet Narodowy;

– kurs na temat konserwacji drewna w Trondheim (Norwegia).

Współpraca z UNESCO i innymi organizacjami międzynarodowymi

ICOMOS współpracuje z Komitetem Dziedzictwa Światowego UNESCO, a więc przygotowuje dokumentację dotyczącą obiektów kandydujących do wpisania na „Listę Dziedzictwa Światowego”, uzgadnia „listy informacyjne” (*listes indicatives*), opracowuje kryteria wpisu, prowadzi badania nad potrzebą pomocy technicznej itp. Zakres tych prac jest tak rozległy, że UNESCO oddelegowało do ICOMOS specjalnego pracownika zajmującego się tymi sprawami. Decyzje dotyczące wyżej wymienionych zagadnień podejmowane są na zebraniach Biura ICOMOS i przedstawiane w UNESCO. Poza tym ICOMOS otrzymuje od UNESCO zlecenia na wykonywanie ekspertyz lub misji w poszczególnych krajach (najczęściej Trzeciego Świata) i złożenie obszernych raportów dotyczących stanu zabytków na tym terenie. Taki charakter miały w latach 1984–1985 m.in.: dwie misje p. Pawłowskiego do Senegalu i do Angoli, misja p. Stevensa (Belgia) w Omanie dotycząca planu restauracji twierdz zabytkowych, misja p. Parent w Brazylii dotycząca obiektów wpisanych i kandydujących na „Listę Dziedzictwa Światowego” oraz misje i ekspertyzy w Kazbie Algierskiej, w Etiopii, w Turcji, na Wyspach Açores, w Libanie (Tyr i Sydon), w Korei Północnej i Pakistanie. Rezultatem ich są kontrakty przy udziale konsultantów z ICOMOS, np. trzy kontrakty z Turcją dotyczące miast zabytkowych, kontrakt ze Sri Lanką dla zainstalowania w tym kraju laboratorium badań nad przedmiotami pochodzącymi z wykopalisk.

Poza współpracą z UNESCO, ICOMOS współdziała również z innymi organizacjami międzynarodowymi. Akcje ICOMOS w tym zakresie są tak liczne, że trudno je tu wymienić. Jako przykład może posłużyć udział ICOMOS-u w 1984 i 1985 r. w kongresach w Bazylei; ostatni poświęcony był zagad-

nieniu wpływu turystyki na zabytki. ICOMOS z reguły uczestniczy we wszystkich ważniejszych akcjach odnoszących się do zabytków: w kolokwjach, konferencjach, kongresach organizowanych przez takie organizacje, jak Centrum Konserwacji w Rzymie, ICOM, IBI, COPAM, Europa Nostra, IFLA.

Wszędzie udział ICOMOS-u zaznacza się w sformułowaniu rezolucji, wniosków i zaleceń, które kształtują opinię publiczną w kierunku właściwej oceny zabytków i ich ochrony.

Aleksandra Żarynowa

WALNY ZJAZD STOWARZYSZENIA KONSERWATORÓW ZABYTEKÓW

Dnia 3 czerwca 1985 r. odbył się w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie Walny Zjazd Sprawozdawczy SKZ zwołany zgodnie ze statutem. Obradom przewodniczył prof. dr Władysław Slesiński – wiceprezes SKZ.

Na wstępie ogłoszono wyniki obrad jury nagrody im. Hanny Pieńkowskiej i Jerzego Łomnickiego. Laureatem został Marian Kornecki z Krakowa.

Dr Bohdan Rymaszewski – prezes SKZ wygłosił referat pt. *40 lat ochrony zabytków w Polsce Ludowej*, w którym omówił najważniejsze sprawy – w tym sukcesy i porażki – w dziedzinie ochrony i konserwacji zabytków. Z obszernego referatu warto przytoczyć kilka końcowych stwierdzeń: *„Cafe czterdziestolecie jest wielkim pasmem społecznego wysiłku służb konserwatorskich i działaczy społecznych. Działania te biegną równoległe, ale niestety – trzeba to obiektywnie stwierdzić – nie zawsze były one sukcesami konserwatorskimi. Mamy szereg błędnych rozwiązań, mamy również straty wynikające z tego – chcę to mocno podkreślić – że nie dość skutecznie myślano o systemie ochrony zabytków stanowiącym przecież jeden z elementów całej gospodarki narodowej poprzez wykorzystywanie wartości materialnych już istniejących w zabytkach. Nie ulega natomiast żadnej wątpliwości fakt, że w tym okresie zmienił się klimat na naszą korzyść. Już dzisiaj chyba nie znajdziemy pracownika administracji państwowej, który by głośno odważył się powiedzieć – a po co te zabytki.”*

Edward Gołębiowski – wiceminister kultury i sztuki podziękował konserwatorom za odpowiedzialną, prowadzoną w trudnych warunkach pracę. Przedstawił następnie ogólne zasady polityki państwa w zakresie ochrony zabytków, omówił ostatnie kroki podjęte przez resort w ramach Funduszu Rozwoju Kultury, objaśnił nowy system funkcjonowania rad narodowych i samorządu terytorialnego. Stwierdził, że zarówno ustawa o upowszechnianiu kultury, jak i ustawa o ministrze kultury i sztuki dają znaczne uprawnienia w zakresie ogólnego nadzoru nad ochroną dóbr kultury. Zasygnalizował kontynuację prac nad nowelizacją ustawy o ochronie dóbr kultury w celu

przedłożenia jej Sejmowi nowej kadencji, podkreślił, że wobec trudnej sytuacji ekonomicznej – główny nacisk musi być położony na zabezpieczenia obiektów oraz koncentrację robót i środków finansowych przy obiektach najcenniejszych i najbardziej zagrożonych. Na koniec postulował, aby Stowarzyszenie w większym stopniu przyczyniało się do integracji środowiska i podjęło prace związane z doskonaleniem zawodowym.

Marek Konopka – sekretarz generalny SKZ omówił sytuację po upływie roku od rozpoczęcia funkcjonowania Zarządu Głównego. Stwierdził, że sytuacja nie jest zadowalająca. Wiele oddziałów nie rozwinęło dotychczas systematycznej pracy organizacyjnej, w zbyt wolnym tempie rośnie liczba członków SKZ. Okres ten – to jeszcze okres wdrażania podstawowych spraw organizacyjnych. Zarząd Główny zebrał się 10 razy, komisja kwalifikacyjna – 4. Uchwalono odpowiednie regulaminy funkcjonowania obuciał, przeprowadzono nowelizację statutu, uzyskano budżet z Ministerstwa Kultury i Sztuki wystarczający na obecne potrzeby, podejmowano starania dla umocnienia pozycji wojewódzkiego konserwatora zabytków, uchwalono regulamin nagrody im. H. Pieńkowskiej i J. Łomnickiego. Odbyła się podniosła uroczystość nadania honorowego członkostwa prof. drowi Piotrowi Biegańskiemu na Zamku Królewskim w Warszawie. Wystąpiono o przyznanie nagród państwowych kandydatom wytypowanym przez SKZ. Oddział Szczeciński zorganizował interesującą konferencję urbanistyczną. Podejmowano też interwencje, niektóre skuteczne, w sprawach zagrożonych zabytków, zorganizowano spotkanie z konserwatorem zabytków m. Krakowa dla omówienia trudności i problemów tam występujących, podjęto działania dla wprowadzenia stałych szkoleń konserwatorskich, przyznania SKZ uprawnień prowadzenia działalności gospodarczej oraz wydawania gazety konserwatorskiej. Tuż przed Zjazdem pojawiła się interesująca propozycja uzyskania obiektu na Dom Pracy Twórczej w Sielcu. Podjęto w tej sprawie wstępne kroki.

Największe jednak trudności napotkano w organizowaniu systematycznej pracy poszczególnych oddziałów. Na wiele inicjatyw Zarządu brak było po prostu odzewu, jak dotychczas – jedynie Oddział Warszawski i Szczeciński pracują systematycznie.

Na zakończenie sekretarz generalny stwierdził: *„U podstaw powołania naszego Stowarzyszenia legła myśl, że skutecznym czynnikiem poprawy sytuacji – jednym z czynników, na który my jako środowisko możemy mieć wpływ – jest nasza własna kondycja konserwatorska i umiejętność wspólnego działania. Sądzymy, że realizacja tej myśli jest całkowicie możliwa i realna, choć wymaga stworzenia trwałych, mocnych podstaw organizacyjnych i takich działań, które z biegiem lat staną się naszą własną, własną tradycją”*.

Po referatach nastąpiła wielogodzinna dyskusja, w której zabrały głos 24 osoby, niektóre dwukrotnie. Na wniosek Oddziału Krakowskiego zebrani podjęli uchwałę o nadaniu honorowego członkostwa prof. drowi Alfredowi Majewskiemu, prof. Józefowi Lepiarczykowi i drowi Adamowi Świszczowskiemu. Przyjęto wnioski wytyczające tak dalszej pracy Stowarzyszenia, a mianowicie:

- podjęcie starań o zmianę Statutu w kierunku skrócenia stażu członkowskiego,
- kontynuowanie działań w celu przyznania SKZ uprawnień prowadzenia działalności gospodarczej,
- zrealizowanie wydawania czasopisma, organu Stowarzyszenia,
- podjęcie starań w celu odremontowania obiektu w Sielcu na Dom Pracy Twórczej SKZ,
- kontynuowanie wysiłków dla umocnienia pozycji wojewódzkich konserwatorów zabytków oraz poprawy bytu materialnego środowiska,
- podjęcie przez Zarząd Główny SKZ interwencji w sprawie przywrócenia naboru kandydatów na studia historii sztuki we Wrocławiu i Poznaniu,
- kontynuowanie i przyspieszenie działań dla poprawy sytuacji w zakresie szkolenia konserwatorów różnego stopnia.

(M.K.)